Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 159. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 21-го СЕРПНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 21, 1985 No. 159. VOL. XCII

УКРАЇНЦІ В КАНАДІ ВІДКИДАЮТЬ ОБВИНУВАЧЕННЯ

Торонто (КЗГП). — Сол Літтман, представник центру Сімона Візенталя, скликав тут 25-го липня ц.р. пресову конференцію з метою дальшого посилення акції проти українського суспільства в Канаді.

На цій конференції Літтман заявив, що українці проводять збірку на мільйоновий фонд, щоб „перешкодити в здійсненні" мандату Комісії Дешена, яку створено для прослідження чи в Канаді перебувають воєнні злочинці. Ця пресова конференція була реакцією на демонстрацію, зорганізовану українськими молодечими організаціями, 20-го липня ц.р. в Оттаві, як протест проти можливого використовування совєтської евіденції федеральною Комісією Дешена.

Літтман оскаржив українців, що вони стараються створити „пропагандивний туман" з метою переконати комісію, що в Канаді нема більшого числа воєнних злочинців, та щоб від цієї справи відвернути увагу уряду. Він промовчав офіційну заяву Комітету Українців Канади, який підтримав створення комісії для знайдення і покарання правдивих воєнних злочинців.

Про збіркову кампанію Комісії Захисту Громадянських Прав Літтман казав, що фонди які не витратиться на адвокатів, призначать ся на поширювання т. зв. „дезінформації".

Про становище українського суспільства в Канаді говорив д-р Любомир Луцюк голова Відділу дослідів в Комісії Захисту Громадянських Прав. Д-р Луцюк заквестіонував наскільки можна довіряти совєтським свідченням, як навіть самого Візенталя названо нацистським коляборантом в одній статті в совєтській пресі.

Він теж заперечив твердження Літтмана, що в Америці вживають совєтську документацію й що ще не було випадку, де було б доказано, що їхня документація була підроблена, бо загально відомо, що деякі американські судді відкинули совєтські документи якраз через згадану причину.

СОВЄТИ ДОБИВАЮТЬСЯ ДО АМЕРИКАНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Ню Йорк. — У щоденнику „Ню Йорк Таймс" з 16-го серпня ц.р. появилася цікава та обширна стаття пера Джеффа Ґерта на тему небезпеки, якої ніяк ще не розуміють американські громадяни — інфільтрації совєтських розвідчих органів через торговельні зв'язки.

Автор стверджує на підставі інформацій урядових чинників, що торговельні представники комуністичних держав, хоч покищо менші числом від дипломатичних урядовців, зміцнюють свої позиції в ЗСА і маючи лише торговельний статус дістають зовсім легким способом доступ до військових та технологічних таємниць. Вони, маючи офіційний дозвіл як підприємці, що провадять легальну торговельну виміну, мають одверту дорогу до різних документів, до військових баз і до чільних осіб великих технологічних підприємств і це дає їм нагоду здобути не лише цілий ряд потрібних для совєтської розвідки інформацій, але також завербувати для неї шпигунів з американського персоналу.

Як доказують американські урядові чинники, саме тим способом завербовано американських шпигунів родини Джана Вокера, яких щойно після довгих років праці для совєтської розвідки вдалося тепер відкрити. Цей скандал звернув увагу Уряду на свободу, з якої совєтські підприємства розвивають свою діяльність на терені ЗСА. Тут вина також у свобідних щодо торговельних підприємств законах в ЗСА і тому законодавчі органи розглядають тепер можливість як обмежити діяльність торговельних підприємств комуністичних держав на американському терені.

ФБІ старається остерегти американські провідні торговельні фірми перед цією небезпекою, якою є такі організації як славний совєтський Амторг, який тримає руку на живчику всіх зв'язків поміж торговельними підприємствами. Автор статті передає думку на

(Закінчення на стор. 4)

В Бейруті знову вибухла бомба

Бейрут, Ливан. — Тут, у понеділок, 19-го серпня, вибухла на вулиці біля каварні бомба, яка вбила 29 людей і поранила 82. Це сталося в мусулманському секторі міста і було виразною відплатою за подібну атаку в християнській частині міста минулого тижня.

Перший вибух був у саме полудне, перед каварнею і він забив 25 осіб, в тому декількох дітей, і поранив 75. Десять хвилин пізніше вибухла бомба в авті, що було запарковане перед мошеєю в дільниці, де живуть шііти і вона вбила чотирьох осіб, а поранила сім.

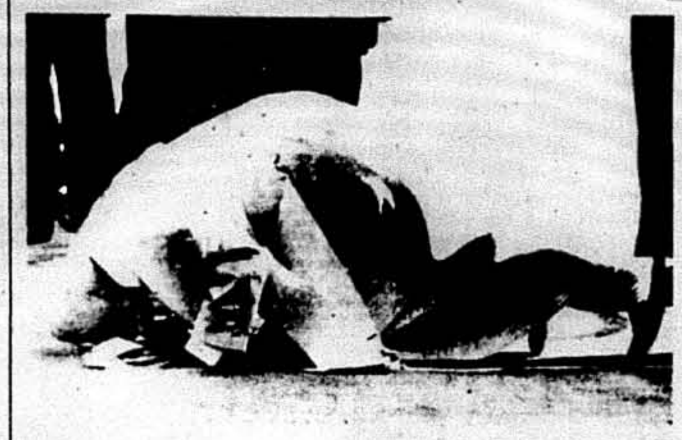
Анонімний телефон до пресових аґентств західніх держав вияснив, що обидва терористичні акти виконали християни у відплату з за подібні акти минулого тижня в християнській частині Ливану.

Перший вибух біля каварні був особливо сильний і знищив ряд автомобілів та мешкальний дім. Один з очевидців вибуху сказав, що ясноволосий молодий мужчина запаркував біля крамниці своє авто марки Пежо, купив перекуски і зник декілька хвилин перед тим як це авто вибухло з величезною силою. Як здогадується поліція, в авті було 77 фунтів плинного вибухового матеріялу гексоґен, який є в чотири рази сильніший від ТНТ.

В анонімній телефонічній розмові із західніми кореспондентами, виконавці заявили, що терористичні акти можна поборювати лише тероризмом і тому вони в цей спосіб хочуть відплатитися за невинну смерть 70 людей та поранення 200 в християнській частині міста. Провідник шіітів однак заперечує, що вони були виконавцями бомбової атаки на християн.

Президент Амін Ґемаєль заявив, що ті самі терористичні елементи нищать ливанське населення, незалежно від їхньої релігії, лише тому, щоб саботувати позитивні заходи Сирії у запровадженні миру та ладу в Ливані.

ПАПА ЗАКІНЧИВ ВІДВІДИНИ АФРИКИ

Папа Іван Павло II цілує землю під час відвідин Марокко.

Рим, Італія. — Після 11-денної подорожі по чорній Африці, на закінчення якої після 8-годинного лету Папа Іван Павло II приземлився в Морокко, де відслужив Богослужбу і промовляв до ісламської молоді в Касабланці, Папа повернувся до Ватикану в понеділок, 19-го серпня.

В Найробі, Кенія, у неділю, 18-го серпня, Папа звернувся з гарячим закликом в обороні жертв голоду і поновно засудив політику апартаїду в Південній Африканській Республіці. Він закликав теологів дотримуватися ортодоксальности в догмі. Папа Іван Павло II і тут захищав католицьку концепцію подружжя — „ексклюзивний і непорушний союз між мужем і його дружиною".

Торкаючись політичних проблем, що стоять на перешкоді доставі харчів для голодуючих, Папа закликав країни усунути конфлікти, що перешкоджають зусиллям допомогти жертвам голоду. „Проблеми будь-якого оточення мусять бути розв'язані у відношенні до потреб людей", — сказав він.

Речник Ватикану Йоакін Наварро Валдс погодився з репортерами, у відповідь на їхні твердження, що такого роду підхід відрізняється від багато твердшого тону, який вживав Папа під час інших своїх подорожей, зокрема під час подорожі до Голляндії в травні цього року. „Він більш вимагаючий в деяких країнах, а менше вимагаючий в інших, проте, не дивлячись на таку різницю, Папа завжди дуже строгий у питаннях догми Церкви, де б він не промовляв", — сказавд Наварро Валлс.

Хоч Папа повінчав під час Служби Божої в Найробі в неділю, 18-го серпня, 32 пари, дві з яких вже мали дітей, проте, під час тієї ж Божослужби він засудив полиґамістів, штучні засоби проти запліднення і аборти.

Комітет Бабин Яр Парк розв'язався

Денвер, Кольо. (Ю. Мошинський). — Місцевий Комітет Бабин Яр Парк повідомляє, що 9-го серпня ц.р. він розв'язався.

Надвишка грошей, що залишалася в касі й була призначена на видання книжки „Бабині Яри України", включно з грішми присланими на видання цієї книжки, яка вже є майже готова до друку, були розділені на українську католицьку церкву в Денвері, на плянований Культурний Центр, на Комітет Тисячоліття Хрищення України та на православну церкву в Денвері.

Справа видання книжки „Бабині Яри України" залишилася в завішенні.

Гарвардці розповідають не-українцям про голод

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — Фільм „Жнива розпачу" — зворушлива й переконлива розповідь про злочинно створений Москвою голод в 1932-33 роках в Україні.

ФКУ користується тим фільмом, щоб ширити інформацію про трагічну долю України, вказуючи одночасно на совєтську загрозу для вільного світу.

Висвітлювалось той фільм для студентів Літньої Школи Українстики в Гарвардському університеті, для ширшої публіки з університетського довкілля, як теж для кореспондентів бостонської преси, радіо та телевізії.

Влаштовувано також висвітлювання того фільму із магнітофонного запису для „приватних" оглядин, для окремих делеґацій, а то й поодиноких визначних осіб.

В першому тижні серпня загостили сюди репрезентанти групи, що зветься: US-USSR Bridges for Peace". Ці люди хочуть встановити мир та порозуміння між суперпотугами, між Сходом і Заходом, шляхом вимінних поїздок до Совєтського Союзу. На показ фільму прийшли: д-р Л. Гайда, проф. Ю. Божик і д-р Дж. Мейс від УНІГУ; проф. Д. Повел і д-р М. Бейсінгер із Російського дослідного центру в Гарварді; д-р Гльорія Єдинак, Лідія Стецик і о. диякон Б. Тарнавський від ФКУ.

Гістьми на цій інформаційній сесії були: Ричард Гю Росс, директор „руху за мир", духовник в одній із протестантських церков; професіоналіст у торгівлі Дон Смит і Мері Лоренс, активістка в Римо-Католицькій Церкві.

Негайно по висвітленні фільму гості попросили про кількахвилинну мовчанку у зворушливому вшануванні жертв голоду. М. Лоренс висловила почуття великого смутку, як і потребу глибшої призадуми та молитви. Сказала як мало вона знає про Совєтський Союз і як багато потрібно їй ще вчитись. Д. Смит виявив сумніви в доцільності шукання миру з совєтами. Р. Г. Росс повний ідеалізму та захоплений ідеєю любови ближнього, заявив, що важливо є спостерігати темні сторони совєтської історії, якщо хочеться працювати для будування мостів миру. Тепер, сказав він, я добре розумію, що Україна і Росія це дві різні нації.

Б. Тарнавський, екзекутивний директор ФКУ, листувався з Г. Россом вже від 1983 року. Г. Росс висловив вдячність за отримувані листи, публікації та матеріяли, що їх йому висилали регулярно з канцелярії ФКУ. Ця переписка довела до зустрічі, щоб оглянути фільм, по висвітленні якого розгорнулась щира виміна спостережень та поглядів.

У висліді прохань о. Тарнавського, Р. Г. Росс в часі свого недавнього подорожування в СССР вказував режимним чинникам імена переслідуваних християн в Україні.

Згідно з думкою д-ра Дж. Мейса, є більш зручно якраз таким „мировим" групам піднімати голос в обороні переслідуваних українських дисидентів та релігійних діячів, ніж людям консервативних угрупувань.

Р.Г. Росс і його співпрацівники виявили багато зацікавлення книжкою та українською проблематикою взагалі, працею українського Гарварду та долею українських Церков.

Хліб в СССР став єдиним доступним продуктом харчування

Москва. — В газеті „Ню Йорк Таймс" надрукована стаття, в якій сказано, що в даний час хліб є одиноким продуктом харчування, який постійно можна купити в Совєтському Союзі і він доступний всім громадянам, навіть тим, хто дістає найбільш мізерну пенсію.

Не зважаючи на те, що совєтська влада існує вже майже 70 років, хліб в Совєтському Союзі залишається основним продуктом харчування населення, як це було в період кріпаччини. „Вісім мільйонів мешканців Москви і Московської области, — говориться у статті, — з'їдають за день понад 2,500 тонн хліба, що є набагато більше, ніж з'їдає 11 мільйонів населення великого Ню Йорку."

Совєтські керівники гордяться, що російський хліб є найсмачнішим і найдешевшим у світі, і що з 1955 року ціни на хліб у Совєтському Союзі не підвищувалися. Але кремлівські лідери приховують від народу, що в країнах Заходу вживання хліба давно уже перестало бути показником добробуту населення і, навпаки, свідчить про бідність та відсутність культури харчування, бо надмірне вживання хлібних виробів є причиною багатьох захворювань.

Осуджувати громадян СССР за те, що хліб став основою їх щоденного харчування, не можна, бо інші продукти або взагалі відсутні, або надто дорогі.

Совєтські керівники приховують від свого народу й іншу гірку правду: майже четверта частина пшениці, яка йде до СССР на випікання хліба, куплена за кордоном, переважно у ЗСА.

Якщо врахувати, що хліб, який їдять у великих містах, випечений майже на 90 відсотків з високосортової американської пшениці, а совєтська пшениця низьких сортів іде на корм худобі, то ганебна ситуація, яка виникла нині з хлібом, що є символом совєтського способу життя, стане ще зрозумілішою.

Дешевизна совєтського хліба теж ілюзорна. Кульмінацією кампанії за економію хліба став недавній судовий процес, на якому голова одного з молдавських колгоспів був притягнений до кримінальної відповідальности за те, що його колгоспники кормили хлібом худобу. Коли одного селянина запитали, чому вони це робили, він з наівною відвертістю відповів: „Та хліб же тепер коштує дешевше від кормів".

Відділ СУА відзначить своє 25-ліття

Виппані, Н. Дж. — 61-ий Відділ СУА святкує 25-ліття свого існування і активної праці. З цієї нагоди членки 61-го Відділу влаштовують ювілейну забаву, з вечерою в суботу, 14-го вересня, о год. 8-ій вечора в залі Американського леґіону при 13-23 Legion Pl. у Виппані.

Вступ для дорослих 15 дол., для молоді 8 дол. Гратиме оркестра „Чари".

Замовлення на квитки слід пересилати до 31-го серпня на адресу: Dr. Irene Bilenki, 12 Thompson Way, Morris Plains, N. J. 07950; tel.: 829-7015.

За інформаціями можна телефонувати до Терені Ракочої на число 994-4171.

Допоможім їм, щоб вони могли собі допомагати

Джерзі Сити, Н. Дж. (Т. Кардашинець). — У сучасному житті, обтяженому драматичними, а то й трагічними подіями, що їх нам приносить мало не щодень, мимоволі притуплюються почуття, з якими ми ці події сприймаємо. Проте, чутливість і вирозуміння до наших братів і сестер, до яких в інших країнах поселень не була такою ласкавою доля, як до нас тут, в Америці й Канаді, не втратили у нас своєї інтенсивности. Зокрема ж це торкається українських поселенців у Бразилії.

Отець-місіонер з Бразилії о. Петро Бальцар (справа) і о. Олександер Гавкалюк з Глен Ков у редакції „Свободи".

Допомога їм вже роками щедро напливає від американських і канадських українців. Проте, в Бразилії, що вже віддавна переживала й переживає великі економічні труднощі, проблеми, з якими зустрілись наші поселенці, глибоко закорінені. Їх, очевидно, не можна розв'язати за короткий час. Одною з цих ще нерозв'язаних проблем є земля, чи властиво, брак землі.

Пекуча потреба земельних уділів для українських хліборобів була одною з тем розмови, коли до щоденника „Свобода" прийшов отець-місіонер з Бразилії, з Прудентополісу, Парана, о. Петро Бальцар, ЧСВВ, який супроводив до ЗСА чотирьох студентів до Глен Ков, Н. Й.

Прийшов отець-місіонер до „Свободи" у супроводі ігумена о. Олександра Гавкалюка з Ґлен Ков, щоб розповісти про життя українців у Бразилії, подякувати за таку щедру допомогу, яка збільшилася особливо після подорожі по Північній Америці в 1984 році отцямісіонера з Бразилії о. д-ра Тарсикія Залуцького, ЧСВВ. Відгук на поневіряння бразилійських українців коли Північну Америку відвідував в 1970 і 1980 роках о. П. Бальцар, також був дійсно від щирого серця, і тому він має надію, що добрі самаритяни й тепер відгукнуться і продовжуватимуть допомагати, бо їхня допомога потрібна, ще й як.

Матеріяльна допомога, сказав нам о. Бальцар, для наших бразилійських поселенців і для устабілізування їх тяжкого, часто просто таки безвиглядного становища, потрібна, в першу черґу, на такі акції:

* Закуп землі для безземельних та малоземельних селян, щоб запевнити їм засоби прожитку на кольоніях, де вони зберігають свою мову, культуру та релігію.
* На виховання молоді — хлопців у семінаріях, а дівчат — в інтернатах.
* На побудову парафіяльної домівки в колонії Ітатра в парафії Прудентополісу, Парана.

Що торкається безземельних селян, отець-місіонер розповів, що саме тепер трапилася нагода закупити за помірковану ціну 40,000-50,000 долярів вісім земельних уділів. Хоч за останні два роки, завдяки допомозі з Америки і Канади, а навіть від двох організацій із Західньої Німеччини, ситуація дещо покращала, і навіть пощастило закупити для частини хліборобів земельні уділи, проте, гостра потреба землі існує й далі. Адже 70 відсотків бразилійських українців — це хлібороби. Більша частина з них взагалі не має землі, або уділи такі малі, що з них прохарчувати родини (пересічна родина — 5-8

(Закінчення на стор. 4)

В СВІТІ

В ОСТАННІ ТИЖНІ АФГАНСЬКІ партизани посилили атаки проти совєтського гарнізону в Кабулю і кожну ніч обстрілюють ракетами і запалювальними бомбами столицю Афганістану. Урядові війська і совєтські підрозділи створили навколо Кабулю кільцеві захисні зони, але цей захід не допомагає, бо ракети, які партизани захопили в окупантів, досить потужні. Недавно відділ афганських партизанів оточив підрозділ совєтських окупаційних військ і вбив понад 100 вояків і старшин.

УЛЬТРАЛІВА НІМЕЦЬКА організація, яка називає себе „Червоною армією", заявила, що бере на себе відповідальність за вибух на американській радіостанції. Це третій американський військовий об'єкт, який зазнав нападу за останні вісім днів. У рапорті „Червоної армії" сказано, що всього на території радіостанції вона підложила чотири вибухові пристрої і що напади будуть продовжуватися доти, поки з захопленими терористами не почнуть поводитися як з військовополоненими, а один з них повинен бути звільнений.

ПЕРУАНСЬКІ ГАЗЕТИ повідомили, що на протязі одного тижня аґенти, що ведуть боротьбу з наркотиками, захопили п'ять тайних летовищ і дві фабрики, які виробляють кокаїну. Фінансували цю акцію З'єднані Стейти Америки, зацікавлені в тому, щоб покінчити з контрабандою наркотиків з Південної Америки. Під час операції були захоплені п'ять літаків та кілька тайників зі зброєю. Уряд ЗСА виділив 30 мільйонів долярів на боротьбу з виробництвом наркотиків і їх контрабандою з країн Латинської Америки до ЗСА.

ДО МАНАСТИРЯ ЯСНА ҐУРА в Ченстохові, де знаходиться святиня польської Католицької Церкви — образ Матері Божої, з'їхалося 165,000 паломників зі всієї Польщі, щоб взяти участь у святі Успення Діви Марії та послухати проповідь кардинала Юзефа Ґлемпа. У своїй проповіді кардинал говорив про те, що він хоче бачити Польщу країною, в якій вирішені всі конфлікти. В цей час багато паломників розвернули коло стін манастиря пляками і транспаранти, присвячені профспілці „Солідарність", які вони принесли зі собою, не зважаючи на заборону Церкви.

В АМЕРИЦІ

АСИСТЕНТ ДЕРЖАВНОГО секретаря ЗСА Ричард Мирфі зустрівся в суботу, 17-го серпня, в Александрії з президентом Єгипту Госні Мубараком. Вони обговорили можливість ізраїльсько-арабських мирних переговорів. Р. Мирфі передав Г. Мубаракові особисте послання прем'єрміністра Шімона Переза з пропозицією поліпшити ізраїльсько-єгипетські відносини.

ВЖИВАННЯ КОКАЇНИ серед гравців бейзболу настільки поширилося, що йде досліджування цієї справи. Серед спортовців є такі, які постачають та продають наркотики, і такі, які їх вживають. В загальному спортовців бейзболістів не переслідують, а навпаки — навіть стараються їх охороняти, не називаючи їх прізвищ. Гравці майже усіх 26-ти дружин ліги бейзболістів по всій країні замішані у кримінальні справи у зв'язку з кокоїною, що виявилося із судових документів та інтерв'ю з-понад 100 гравцями та власниками клюбів.

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМИ Ліги з'єднаних латинсько-американських горожан, не менше одного мільйона людей з Центральної Америки знаходиться нелеґально в ЗСА. Хоч державна статистика виказує дещо менше їх число, проте, кількість їх постійно зростає. Більша частина з них — це сальвадорці. Питання про причини, чого вони прибувають до ЗСА і чи давати їм політичний азиль, дебатується тепер інтенсивно в Державному департаменті.

АРЕШТ МИНУЛОГО ТИЖНЯ чотирьох осіб в околиці Сан Франсіско у зв'язку з мультимільйоновою доляровою сіткою торгування наркотиками LSD спаралізував виробництво продажу цього наркотика. Ця злочинна група оперувала в ЗСА з початку 1960 року і через їх руки перейшла одна п'ята всіх наркотиків того типу в цій країні. Вони випродуковували цей наркотик, вживаючи високої якости продукт з допомогою модерних технологічних засобів і на кожній мікроскопічній дозі його подавали назву продуцента.

ВОДОЛАЗИ ВІДНАЙШЛИ В Атлантичному океані затоплений коло берегів Фльориди в 1858 році корабель, на якому перевозили невільників. Корабель „Тейлс" мав на покладі лісоматеріял, який вимінювали за невільників в Африці. Про цей корабель відомо мало, лише, що він потонув під час великої бурі. В старому числі газети „Ню Йорк" було подано, що корабель відплив з нюйоркського порту в 1858 році, а в Кі Вест, Фльорида, збереглися записи, що цей корабель потонув недалеко від Форт Лодердейл.

З КІЛ АДМІНІСТРАЦІЇ президента Роналда Реґена стало відомо, що Уряд внедовзі зробить зміни в своїй торговельній політиці. Ці зміни будуть спрямовані проти країн, які „не торгують справедливо". В телевізійному інтерв'ю представник Департаменту торгівлі Клейтон Юттер заявив, що зміни будуть зроблені, щоб охоронити інтереси ЗСА. Адміністрацію президента Реґена критикують за те, що вона допустила, що дефіцит в державній торгівлі з іншими країнами в цьому році зріс до 150 більйонів дол. На протязі пару тижнів Уряд оприлюднить зміни в торговельній політиці.

ТИЖНЕВИЙ ЖУРНАЛ „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" передбачає, що кандидатами на номінацію від Демократичної партії на президента країни будуть в 1988 році сенатор Тед Кеннеді і сенатор Ґері Гарт, а також губернатор стейту Ню Йорк Маріо Квомо. Цих вважають поважними кандидатами, а з інших називають таких: пастор Джессі Джексон, сенатори Джо Байден з Делаверу, Біллі Бредлі з Ню Джерзі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертється тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Академічна свобода"

Академічну свободу треба було поставити в заголовку цих завваг у „лапках", бо так, як її розуміють деякі американські учені, професори навіть престижевих університетів, це глум не тільки над академічною свободою, але й над здоровим глуздом. Таке диковинне розуміння академічної свободи деякими американськими університетами довело до конфлікту між ними та Державним департаментом і Пентаґоном. Річ ось у чому:

Уряд і Пентаґон признали трьом університетам — Корнел, Принстонському й Іллинойському допомогу 200 мільйонів дол. на користування в найближчих п'ятьох роках „суперкомпюторами" які дотепер були на послугах тільки для військових цілей. Уряд і Пентаґон прагнуть, щоб у названих університетах висококваліфіковані спеціялісти-учені перевели деякі власні досвіди. Одиноким застереженням з боку Уряду й Пентаґону було, щоб у тих університетських експериментах із „суперкомпюторами" не брали участи совєтські науковці в рамках програми виміни. Уряд і Пентаґон керувалися у тому своєму застереженні ясним і зрозумілим мотивом: практика виявила, що совєтські учені, які прибувають на Захід у програмі „культурного обміну" чи просто на запрошення від урядів і наукових установ, стоять на послугах шпигунського відділу КҐБ і використовують ввічливість західніх господарів просто для крадежі винаходів західньої техніки.

Проте те застереження Уряду і Пентаґону викликало спротив названих університетів. Вони заявили, що коли дістануть виразний наказ від Уряду, то йому повинуються, але самі вважають, що це було б „порушенням академічної свободи", яка наказує ділитися з усіми досягненнями науки. Нюйоркський щоденник міжнародної марки „Волл Стріт Джорнал" з 13-го серпня цього року, пишучи про це наводить прізвища вісьмох совєтських учених, між ними на першому місці світової слави фізика Андрея Сахарова, яких совєтські власті переслідують, в'язнять, засилають до кацетів і карають за те тільки, що вони або висловились в обороні людських свобід у своїй країні або зголосили бажання виїхати закордон. У Совєтському Союзі наука, як взагалі всі галузі життя людини запряжені до воза імперської політики. Там не існує ані тіні свободи праці в будь-якій ділянці культури, на яку в першу чергу складається наука. Коли ж американські університетські професори ставлять на одну дошку відносини в ділянці науки в Америці (цілому Заході) й Совєтському Союзі, то цим доказують тільки ще раз не то свою наївність, а просто анальфабетизм щодо знання відносин на Сході Европи та в усіх країнах, які дісталися у „сферу впливів" большевицької Москви. Названий американський щоденник висловлює цілком правильну думку, що варто би, щоб американський науковий світ почав розуміти зв'язок і розбіжність між наукою і політикою. Коли наука має — в ім'я гасла „академічної свободи" — діяти на шкоду рідному краєві та служити інтересам найбільшого сучасного ворога миру і свободи, то годі говорити про академічні свободи і годі ставитися до ворожих шпигунів, як до рівновартних учених колеґ.

Можна тільки сподіватися, що покращане вже зрозуміння суті большевизму й методики совєтської шпигунської роботи дійшло вже до свідомости численних американських учених і становище цих трьох університетів, які говорять про „академічну свободу", не зустрінеться з апробатою інших американських високих шкіл.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). **Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському.** — Редакція.

Михайло Кучер

ДЕҐРАДАЦІЯ ҐРОМИКА — ПОМСТА ҐОРБАЧОВА, ЧИ ЗМІНА ПОЛІТИКИ

На верхівці в Кремлі проходять великі персональні зміни, які звернули на себе увагу цілого світу. Постало питання, на яке тепер не можна відповісти — що такі зміни означають. Західні уряди у тих змінах вбачають намір Ґорбачова змінити дотеперішню політику СССР.

Андрій Ґромико старий ветеран закордонної політики Совєтського Союзу, чимось не догодив Ґорбачову. Очевидно новий генеральний секретар хоче взяти у свої руки керування як внутрішньою, так і зовнішньою політикою СССР.

Здивування і підозріння на Заході викликає не так усунення Ґромика від керування закордонною політикою СССР, як заміна його Е. Шеверднадзе, людиною не знаною на Заході і малознаною в СССР.

Ґромико став політично невпливовою людиною у совєтській правлячій верхівці. Він не відійшов добровільно. Очевидно була завзята боротьба за лаштунками, про яку на Заході дізнаємось пізніше.

За останніх тижнів панування Черненка Ґромико намагався не допустити Ґорбачова на місце генерального секретаря ЦК КПСС. Коли стало ясно, що Ґромико номінації перешкодити не може, він перемінив тактику і почав підтримувати кандидатуру Ґорбачова. Очевидно Ґорбачов знав про спроби Ґромика. Одначе зміна тактики вже не допомогла Ґромику. Дивно тільки, що він втратив політичний компас і зробив собі ворогом майбутнього генерального секретаря.

Ґорбачов знав, що ділянка закордонної політики незвичайно важлива для СССР, щоб залишити її в руках людини, яка нездібна, на зміни своїх переконань і поглядів, бо вони можуть стати невигідними або й небезпечними для СССР.

Совєтський Союз переживає не „тимчасові економічні клопоти", як звикла переконувати пропаґанда комсомольського маштабу. Економічні реформи необхідні для затримання Совєтським Союзом статусу великодержави. Старі люди в ЦК того або не можуть, або не хочуть зрозуміти. Ґорбачов побачив, що ЗСА президента Реґена не мають наміру давати Москві більше концесій і йти на гачок т. зв. мирного наступу. Він побачив, що ЗСА не мають наміру ізолюватися і відмовитись від упливу на світову політику. Комсомольські „істини" доби Леніна-Сталіна вже не переконують. Треба знайти щось іншого, а не тільки споглядати на кількість дивізій. Порядок і хоч який добробут в СССР потрібен для впливу у закордонній політиці. Мільйони літрів спожитої горілки затуманили суспільство та дали величезну кількість ненормальних дітей. Ґорбачов мусить переконати народи Совєтського Союзу і лідерів демократичних держав, що його становище не можна захитати.

Призначення майже нікому незнаного Шеварднадзе на відповідальне становище доказує покищо одно. Ґорбачов може робити все, що хоче. Що з того „схоче" вийде — треба почекати. Країна Шеварднадзе Грузія, де він визначився жорстокістю і переслідуванням дисидентів. Отже знову немоскаль на верхівці. А в Грузії вже потонула без відгуку Алилуєва.

Чому на становище міністра закордонних справ СССР Ґорбачов не іменував українця, хоч совєтського хову? І яка буде політика Ґорбачова у відношенні до України? Ґорбачов учень і протеже Андропова, а це нічого доброго Україні не ворожить. Одно вже відомо — закордонною політикою СССР буде керувати Ґорбачов. Шеварднадзе маріонетка з поганою російською мовою.

Повернення до влади і впливу маршала М. Оґаркова означає, що армія при нагоді підтримає Ґорбачова. С. Соколов, який став на місце покійного маршала Устінова був також несподіванкою. Він має 74 роки і в нього погане здоров'я. А більше як половина Політбюра було призначено Андроповим. Світ і Союз знали про небезпечну досі закостенілість ЦК за Брежнєва. Багато очікується від листопадового побачення „на вершинах" Ґорбачова з президентом Реґеном... Одначе з великих хмар практично буває малий наслідками дипломатичний дощ. Покищо жадних нових ідей Ґорбачов не виявляє, бо, напевне, таких не має. Бо ледве чи можливі вони в закостенілій совєтській системі. Можливо буде зредаґована ірраціональна ворожість Совєтського Союзу за Ґомика до ЗСА.

Оксана Керч

Нова праця з віршознавства

Невтомний д-р Ігор Качуровський, поет, письменник і перекладач віддає українському читачеві в руки чергову працю. Це „Фоніка", друга частина курсу лекції з „Віршознавства". Перша частина „Строфіка" появилася пару років тому в дуже гарному виданні, яке ми мали нагоду привітати з вдячністю і пошаною для автора. Третя частина цього циклу „Компаративна метрика", що в свою чергу входить до загального курсу „Поетики і стилістики" з підвідділами: Віршознавство, Основа аналізи мовних форм та Генетика й архітектоніка ще чекає видання. Як пише автор в „Слові від автора", деякі розділи з інших частин „Поетики" друкувалися в еміґраційній пресі. Отож виглядає не було б уже важко зібрати всі ці праці разом й видрукувати окремим виданням для піднесення загальної культури студіюючої молоді та й загальної нашої освіти також. Практичне примінення знання віршознавства, особливо корисне для тих обдарованих українців, що пишуть вірші.

Як з кожним корисним твором, що не зразу дістає свою оцінку, так і з теоретичним підручником віршознання Ігоря Качуровського, який чекає особливого щастя бути належно оціненим і особливо — практично пристосованим. Покищо знанням і властивою Качуровському доступною формою викладу користуються студенти філософського факультету УВУ в Мюнхені. А добре було б якби цими лекціями користувалися викладачі українських дисциплін в інших університетах в Канаді, Америці, Австралії, де такі катедри відкриваються і певне число студентів віддає свій час таким „непрактичним" студіям... Якась частина еміґрації, особливо та, що боліє занепадом української мови в Україні й невідхильним процесом денаціоналізації на чужині, зустріне лекції д-ра Качуровського з вдячністю.

Автор подає на вступі декілька дефініцій „фоніки" на основі інших праць з тієї ділянки, але, здається, найвідповіднішою для нашого читача буде дефініція самого Качуровського: це розділ фонетики, яка розглядає звуки мови з погляду їхньо-естетичної (евфонічної) та емоційної функції. Головні теми тієї праці це: Загальне поняття, Евфонія та какофонія, Мова як база фоніки, Вчення про риму, Германська алітерація, Асонанс і дисонанс, Звукова інструментація.

Дуже прозорий виклад про не всім доступні справи ілюстрований численними прикладами з нашої і чужої поезії вможливлюють студентові, а то й читачеві засвоїти багато особливостей найвищих досягнень людської мови-поезії, що притаманна українцям не лише з огляду на талановитість нашого народу але й поетичність нашої багатої мови. Щоб захоронити цю мову від великої небезпеки, до якої змагає наш відвічний ворог — ми можемо зберегти її для наступних поколінь шляхом докладного вивчення та захоплення її багатством. Праця Ігоря Качуровського допоможе багатьом ввійти в секрети нашої прегарної мови та літературних можливостей, які вона представляє. Особливо, підкреслюємо тим обдарованим поетичним талантом, для вдосконалювання їхнього поетичного ремесла.

Цікава прикмета нашої мови, її мелодійність, що рівняється італійській, це співвідношення голосівок до приголосних 1 до 1. На основі спостережень автор повторяє за Борисом Якубовським, що щодо прозорости-віршові Шевченка належить одне з перших місць у світовій поезії. А також висновок, що з сучасних українських поетів високим коефіцієнтом прозорости відзначається вірш Бориса Олександрова, недарма критики звертали увагу на його „музичність".

У розділі про риму цікаві відомості про визначення рими. Серед рим автор вирізняє загальноевропейську і російську. Відомості про російських теоретиків поезії були б зайві у цій праці, якби не те, що багато наших поетів росли під впливами російських поетів та їхніх теорій. Проте автор перелічує і українських теоретиків, між якими є такі підсовєтські: Галина Сидоренко, П. К. Волинський, Володимир Ковалевський та Олександра Бандура й давніші Володимир Домбровський і згаданий Борис Якубський. До підручників версифікації, яких не пощастило авторові знайти, належать праці С. Гаєвського та Майка Йогансена.

Окрім українських вчених автор згадує французьких, еспанських італійських та англійських. Багато цікавого матеріялу дають поняття про поезію від самих початків, коли рима мала магічну функцію або була введена в вірш позбавлений супроводу музичного інструменту. Багатство прикладів українських поезій має ту добру сторінку, що нагадує читачеві про красу поезії іноді забутих поетів. До забутих поетів можна зарахувати Якова Щоголева, що вважався „сумним, пережитим і тому нецікавим поетом". А якже свіжо звучать рядки його вірша:

Я пам'ятаю вечір темний
тепер далекої весни,
зелений берег, ліс таємний
смоляні пахощі сосни...

Або ж відкинена поезія Володимира Сосюри совєтською цензурою в збірному виданні „Синій вітер"... що заперечує банальність альбомних поезій того визнач-

(Закінчення на стор. 4)

Степан Куропась

СТРІЛЕЦЬКА ЕМІҐРАЦІЯ ПРИЧИНИЛАСЯ ДО МИРУ НАШИХ ВІРОВИЗНАНЬ

Про старе й нове в громаді було дуже добре спрецизовано в статті д-ра Романа Барановського.

Що робити, чи далі переговорювати? Чи знову чекати як кілька організацій відійде до УККА і навідворот? Чи чекати, що вдіє „комітет миру", який очолює Владика Василь Лостен? Чи вірити проти надії, що йому вдасться (дай Боже) як не вдалося всім Владикам на СКВУ в Торонто? Каже д-р Барановський, що відповідь на подібні питання залишає читачам. Побачимо, що скажуть читачі. Напевно вони скажуть миріться, робіть все можливе щоб дійшло до згоди. Невтральні скажуть: ми ні тут, ні там, ми — „третя сила" а четверта в черзі вже чекає на „промахи" і має відповідь: Ми вам казали".

Один канадський фармер, який мав дорослих синів з університетською освітою, жалівся своїй дружині, що сини „не такі стали", не питають його про раду. Тоді сказала мати синам — Чому ви не радитеся батька? Сини послухали матері і пішли до батька, а він порадив: „Робіть так, щоби було добре!" Це найкраща рада, але вона ніяка. Треба, як то кажуть американці, взяти бика за роги, а як цього не буде, як не буде відважних лікарів подати добру діягнозу, то не знати якого ліку треба на хворобу розбиття в громаді.

Про діягнозу і лік треба писати. Хвороба розколу в громаді не нова, передавнена, ще немає нового ліку, досі його громада не знайшла.

З приїздом нової стрілецької еміґрації після Першої світової війни панував в громадах американської України не лише розкол на полі віровизнань, але й ненависть до брата до тої міри, що фізична сила п'ястука, образа, а навіть судові процеси доводили до розбиття парохій, як теж Союзів і організацій. Колишнім членам українських армій було незрозумілим, чому ми не можемо молитися як треба разом, без упередження без образи? А хіба ці, що йшли виповняти „Заповіт" Тараса Шевченка, здобували Київ, Одесу, кривавилися під Львовом, Базаром і т.д., разом умирали від тифу питалися про віровизнання в обличчі смерти. Правда, наша невдача Визвольних Змагань скінчилася знову двома урядами, але це був акт розпуки, а не двоподілу.

Але в Америці? Українська Стрілецька Громада в Америці на генеральній нараді стрілецьких гуртків в Ню Йорку в 1929 році рішила бути миротворцем. Рішила не переговорювати, не переконувати, не перетягати людей з одного табору до другого, а рішено шанувати католиків, православних, євангеликів і навіть невіруючих. Рішено дати приклад, брати участь у всіх імпрезах, молитися і в православних і в протестантських церквах. Стрільці великих громад Дітройту, Клівленду, Чикаґо, Нюарку, Ню Йорку і Філядельфії разом на Україні воювали, разом програли і вмирали, знали, що ще треба буде раз або більше встати і „кайдани порвати".

На зборах активу стрілецької громади, яка тоді мала щойно вісім гуртків таке рішення запало одноголосно. Серед членів громади були соціялісти, гетьманці, націоналісти. Серед наших громадян якийсь час було негодування на стрільців, чому вони в неділі не йдуть до „своїх" церков, де вони є парохіянами, платять вкладки. Стрільці впливали на „гарячі голови" релігійної війни і приучували людей, що наша ціль в Америці одна — „Самостійна Україна".

Наш клир поволі, мовчки, погодився зі ситуацією. Євангелики навіть вислали відомого патріота пастора Кузева до Галичини, де він їздив двома наворотами ширити як тоді казали „Штунду". Сьогодні щодо віровизнань ми себе розуміємо. Наші всенаціональні виступи все мають ієрархів всіх віровизнань.

Недавно я був на похоронах бл. п. Степана Масника 52-річного улюбленого спортовця, члена хорів, союзовця і першого з новоприбулих вояка американської армії. Дружина Наталка, з роду Шевченко, православна. Обоє релігійні і їм не шкодило молитися в православній церкві св. Андрія Первозваного в Едісоні біля Чикаґо, чи в церквах св. Миколая і свв. Володимира і Ольги.

Час є найкращим лікарем, — кажуть добрі люди. Найвища вже пора, щоб час вилікував впертих, що далі хочуть переговорювати. 45 літ УККА і 45 „криз" вже досить. Становище УАК Ради правильне. Нова назва -Український Американський конґрес — спільна централя. Партійний тепер УККА повинен дати добрий приклад згори, а не скликати реторичні переговори.

По смерти Степана Шумейка, першого президента УККА, на конґресі я був головою Номінаційної комісії, яка вибрала проф. Лева Добрянського президентом. Номінаційна комісія була за зміною назви, бо „Конґресовий Комітет" є лише комітетом, а не організацією. Український Американський Конґрес — це парлямент чи сойм, це організація. Але д-р Лука Мишуга настоював, щоб зачекати чотири роки, бо тепер найважливіша справа — новий президент.

УАКРада теж не організація. Що вона має координувати? Треба проводу, який має вести і координувати як треба. Дійшло до миру і співжиття на релігійному полі, може дійти і на народному і тільки прикладом і то добрим прикладом, що мав свій початок на СКВУ в Торонто, це може статися. У переговори тепер ніхто не вірить, світ навіть не вірить в переговори в Женеві.

З приводу 10-річчя Гельсінкських угод знаний консервативний журналіст і коментатор Джим Вілл сказав під час телевізійної програми: „Десять літ ошуканства совєтів — досить!"

Сорок літ існування УККА і три роки переговорів між двома централями — досить!

Марта Р.

ЦЕ БУВ ОСТАННІЙ ПРАЗНИК В УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ

II

Ася несміло піднесла руку, а за нею ще одна дівчина. Почали танґом, а за короткий час перейшли на „фокс". Хтось кликнув: „темпо", „темпо"; швидше забігали пальці по клявішах, швидше задріботіли ноги, в танець вступали глядачі, заля заповнювалась танцюючими, і скоро крутіж заволодів молоддю.

Нараз супровідна музика урвалась, а акомпаньяторка опустила руки на коліна. „Мало!" „мало! — гуділа розтанцьована молодь, але акомпаньяторка встала від фортепіяно, і всі ми задихані сіли на довкільні крісла.

Ася присіла коло своєї тети.

— Слухай но, Асю. Хто то є той з вусиками, що так витанцьовує з тобою?

— То, прошу тети, є „львов'як" як і його товариш. Він є учнем VII кляси Академічної гімназії, — гордо заявила Ася.

— Е, то пусте. Тобі вже „сімнадцятка", треба поважно думати. От там під стіною стоїть той гарний хлопець, і часом споглядає за тобою. То, теолог, колишній січовий стрілець... і не бідний. Подумай!

Ася спустила голову і покірно слухала. Але наступний танок пішла знову танцювати з „львов'яком".

Потім танцювала „кадриль", якого то танцю молодь не долюблювала, бо він нудний, але треба було „віддати щось і старшим", які його залюбки танцювали. Ми, молоді, до цього достосувались.

До вітальні внесли довгий стіл. Ми плеснули в долоні: „Будемо мати свій „кацентіш". Всі кинулись помагати заставляти його.

Ася переходячи біля крісел, на яких сиділи старші, зачула ще таку репліку:

— То якесь танґо, то цілком неморальний танець. Я б своїй донці не дозволила його танцювати!

Скоро почалась вечеря. У склянках пінилася перед молодими содова вода, тільки перед полковником було щось „гарячішого", а професор був пластуном і алькогольних напитків не пив. (Опікуни Асі якось зовсім пристали до молодих).

Вечеря проходила весело: сміхи, жарти, короткі монологи. Ми, молоді, були голосні.

Нараз у дверях із їдальні станув господар дому отець К. і, обвівши нас зором, рішуче заявив:

— Успокійтесь! Ми навіть не чуємо промов!

„Ох, ці нудні промови! Як тяжко їх вислухувати!" Ми потихо ділились думками. Вечеря ставала для нас вже задовга! Нарешті хтось кинув:

— А, що, як би ми так забавились „у кляштор"?

— Як „кляштор", то „кляштор", ми однозгідно притишено загули. Стефка наставили „одзьв'єрним" і „кляштор" почався. То цей, то другий зникали на хвилину за дверима веранди, але згідно з правилами забави, не верталися назад. Стіл пустів.

Нараз „одзьв'єрний", відкривши широко двері від веранди, заявив:

— „Кляштор" скінчився!

Зате альтана, яка була перед верандою, освітлена ззовні ліхтарнями, гуділа молодечими голосами. І знову жарти і сміхи і спів... цей незабутній спів колишньої молоді, який неначе крокував за нею. А тут і зоряне небо, і солов'їний спів, і молодечі мрії.

Знайшлись між нами деякі гарні голоси. Хтось приніс гітару, були сольоспіви і хорові пісні: „Заспівали козаченьки", „Взяв би я бандуру", „Не сміє бути в нас страху", „Ой ти, дівчино", „І хлопці, алярм" і багато інших пісень проспівалось цього пам'ятного вечора під зоряним небом, а вслід за ним неслась і молодеча мрія. Враз у дверях веранди появилась дебела постать отця К. Тримаючи в устах свою невідлучну люльку і, скеровуючи свій погляд на веранду, він завважив:

— Втекли від нас старих... молоді!

А ми всі, ніби винуватці вже підбігали до нього, заінтонувавши по дорозі:

— Добрий вечір, тобі, пане господарю, радуйся! Що швидші хлопці, вже допомагали йому сходити по сходах. А професор, заклавши руки в кишені, майже гнівно завважив:

— Як можна в серпні співати щедрівку? Це ж повне невігластво! Та ми вже вели отця К. до веранди:

— Просимо, просимо побути трохи з нами!

Хтось із хлопців скочив до хати і приніс отцеві і полковникові „гальбу". Опікуни Асі розмовляли з отцем, ми, молоді, деколи втручались до розмови, але вбільшості жили своїм (не дуже то голосним) життям.

За деякий час отець підвівся:

— Бавтеся, дітоньки, бавтеся, а я вже піду до хати. Ми підвели отця до дверей, а там поволі вже й самі почали вертатися до хати, бо пронеслись вступні акорди до лянсьєра (танок також вбільшості для старших, але ми його більше любили, ніж кадриль).

У дверях від вітальні стояв теолог і попросив Асю до танцю, але вона самовпевнено відповіла:

— Я вже заанґажована!

А бабця збоку завважила:

— Цілком дурна дівчина! Цілий вечір „гасає з якимсь 'молокососом'".

У вікна заглядав світанок. Скінчився лянсьєр. Коротка перерва, і потім пронеслись жваві звуки коломийки. „Біла коломийка", — проголошено. (В тому часі кожна українська забава кінчалася коломийкою).

Ми закрутились у прощальному танці. Хлопці „вимірювали" долівку „щупачком", дівчата дріботіли у „голубці". Темпо ставало щораз то швидше, швидше і нараз у дверях їдальні станула господиня дому пані С.

— Тато пішов до церкви на Службу Божу! На півакорді вривається музика, а ми на запросини господині йдемо до їдальні на „білу каву" (тобто вже ранком) з пампушками. Хто ж із старших не пам'ятає тієї „попівської кави з кожушком", а ще й пампушками! Розміщуємось до перекуски, пампушки ще теплі. І яка ж чарівниця тієї метушливо-шумної ночі їх вичарувала?! Ще не вспіли

(Закінчення на стор. 3)

Це був останній...

(Закінчення зі стор. 2)

насолодитись сніданком, коли у дверях їдальні, став наш візник з батогом в руках:

— Я вже заїхав перед ганок!

Швидко прощаємося, Ася кидає останні погляди в бік „львов'яків", які провадять її до дверей. Ще останній кивок руками, і від'їжджаємо. Тюпають коні по вибоїстій пільній дорожині. Пере очима поля, поля, поля. Деякі вже поорані, інші зеленіють конюшиною, на деяких ще спізнені полукіпки.

Подрімують, похитуючись, опікуни Асі. А Ася вся задивлена у рожеву прозолоть світанку, мріє про Львів. „Ех, якби то перейти до УІІІ кляси гімназії до Львова!" І перейшла. Знайомих „львов'яків" зустріла; одного з них біля Волоської церкви аж в часі німецької окупації, а другого під час пластового з'їзду на Союзівці.

Хто хоче, хай пригадає, а хто може й повірить!

Концерт оперних мелодій на Союзівці

Добре сталося, що постала Українська оперна компанія ім. М. Лисенка в Ню Йорку з метою продовжувати славні традиції нашого театрального мистецтва в рідному краю. Варто пригадати, що театр відіграв особливу ролю в житті українського народу, далеко більшу, ніж у наших сусідів й інших народів. Продовж 100 років український театр, професійний і аматорський, підготовляв ґрунт під наше національне відродження, що в роках 1917 і 1918 довело до нашого державного відродження, відновлення української держави. Не зважаючи на великі перешкоди царської цензури й поліції українське живе слово, пісня, танці зі сцен українських театрів на центральних і східніх українських землях у заповнених залях були насінням української національної свідомости, носіями українського духу.

В Галицькій Україні професійні театри продовж 80-ти років виконували велику освідомляючу працю. Понад 2,000 читалень „Просвіти" мало театральні аматорські гуртки, які ставили щороку по кілька театральних вистав, що мали великий успіх. Побутові, історичні, патріотичні п'єси відіграли величезну ролю. Розвинулася теж українська оперета й опера. В осередках українського поселення Америки й Канади були аматорські гуртки, що ставили з успіхом українські вистави.

На жаль, театральне життя тепер майже занепало. Тільки нечисленні наші театральні групи ще існують і проявляють активність.

Тому треба привітати створення Української Оперної Компанії ім. М. Лисенка в Ню Йорку, що заплянувала виставити осінню ц.р. оперу М. Аркаса „Катерина" на основі відомої поеми Т. Шевченка.

У вакаційному сезоні ця оперна компанія улаштувала успішний концерт мелодій, дуетів і фрагментів українських опер, як і фрагментів з комічної опери Йогана Штравса „Циганський барон" у неділю, 28-го липня ц.р., на Союзівці. Численні любителі оперної музики прибули з різних сторін, щоб налюбуватися оперними аріями й мелодіями у виконанні наших першорядних співочих сил.

Наш сеньйор оперний соліст маестро Лев Рейнарович, почав концерт могутньою піснею Тараса з опери М. Лисенка „Тарас Бульба" — „Гей, літа орел". Його грімкий бас-баритон звучав так героїчно, немов оживив козацьку славу.

В дуеті Горпини й Писаря з опери „Утоплена" М. Лисенка виступили солістка Христина Карпевич і Лев Рейнарович. Ніжний, ліричний сопран Христини Карпевич, солістки святоюрського хору ім. Митрополита А. Шептицького в Ню Йорку, звучав як антитеза до владного тону Писаря-Л. Рейнаровича. Сантиментальну арію Одарки з опери „Купало" А. Вахнянина виконала з серцем Х. Карпевич. Вона виступає з успіхом в американських ансамблях, в українських концертах, здобула собі загальне признання за високомистецький спів лемківських пісень під час авторських вечорів Іванни Савицької.

Зовсім інший настрій вніс дует Марусі й Софрона у виконанні Зірки Дерлиці й Миколи Фабрики з опери М. Фоменка „Маруся Богуславка". Зірка Дерлиця, солістка хору „Думка" в Ню Йорку, співачка різних американських співочих ансамблів у цьому місті чарувала слухачів своїм сильним добре вишколеним голосом, милозвучним у всіх тонаціях. Микола Фабрика, колишній соліст українських опер, відомий зі своїх успішних виступів. Він має чудовий, оксамитний голос, з широким діяпазоном звучання, володіє ним по-мистецьки від найнижчих до найвищих тонів. Це був його один із прощальних виступів, бо він виїздить незабаром до Німеччини, де виступатиме в німецькій опері в Кіль, у північній Німеччині. Бажаємо йому гарних успіхів і повороту до Америки. Зірка Дерлиця вичарувала кінцеву арію Наталки з опери „Наталка Полтавка" М. Лисенка — „А я дівчина Наталка", що пригадала нам таку улюблену оперу.

Тенор львівської опери Лев Бедерів проспівав сильним і мелодійним голосом арію Богуна з опери „Богдан Хмельницький" К. Данькевича. Квінтет солістів з опери „Запорожець за Дунаєм" С. Гулака-Артемовського проспівав „В нещасливій нашій долі". М. Фабрика проспівав по-мистецьки арію Остапа з опери „Тарас Бульба". Всі солісти: З. Дерлиця, Х. Карпевич, Л. Рейнарович, Л. Бедерів, М. Фабрика і Т. Шумилович проспівали бадьорий фінал з опери „Шаріка" Я. Барнича „Славні ті стрільці січовії", пригадавши нам події з-перед 70-ти років.

У другій частині концерту ансамбль виконав по-мистецьки уривки з комічної опери Й. Штравса „Циганський барон". Л. Бедерів проспівав популярну арію Шандора Барінкая, Христина Карпевич — арію циганки Саффі, З. Дерлиця — арію Арсени, М. Фабрика — арії графа Гомоная. Одначе, найбільше симпатії здобув Лев Рейнарович, що виступав як Кальман, „свинський князь" і був неперевершений у своїй комічній ролі. Це була написова роля відомого маестра Івана Рубчака, тепер знайшла доброго виконавця в особі Л. Рейнаровича, довголітнього актора й соліста українських сцен. Варто поставити цілу цю комічну оперу, що має таку прекрасну музику; головні арії з цієї опери були загальнолюблені. Знаменитий фортепіяновий супровід Ірини Фабрики причинився багато до мистецького успіху концерту.

Вкінці маестро Л. Рейнарович заповів, що 24-го серпня відбудеться на Союзівці концерт солістки Марти Андріюк, сопрано, і соліста Богдана Чаплинського, тенор, та подякував гостям за численну участь у концерті.

Любителі оперної музики нагороджували всіх виконавців програми довготривалими оплесками, на що вони заслужили.

Бракувало тільки доброго заповідача програми. Одна точка була змінена, одначе, ніхто не заповів цієї зміни. На майбутнє треба подбати, щоб хтось відкривав і заповідав поодинокі точки програми, вносив відповідний настрій, подавав характеристики виступаючих солісток і солістів.

Після концерту бувальці наших театрів ще довго дискутували на театральні теми, підкреслюючи сучасний занепад нашого театрального життя. Театри у стародавній Греції підтримували держави й міста, потім володарі фінансували двірські театри, зокрема опери. Державні народи підтримували й підтримують свої театри й опери. Українські театри спочатку не мали підтримки ані в краю, ані на еміграції. Чи не прийшла вже пора, щоб наші установи й багатші люди підтримали морально й матеріяльно наші нечисленні театральні групи на поселеннях. Наша преса повинна повести відповідну кампанію в цій важливій справі.

Іван Дурбак

Доповідачам цьогорічної Конференції в Іллинойському університеті до уваги

Заходами Української Науково-Дослідної Програми при Іллинойському університеті в Урбана-Шампейн відбулась у червні п'ятиденна конференція під загальною темою „Україна у Другій світовій війні". За постановою Програмової комісії згаданої конференції вибрані її доповіді появляться окремим збірником, для якого статті доповідачів повинні бути переслані до 31-го жовтня цього року. Одначе з уваги на те, що проблеми, порушені у доповідях конференції, являються під теперішню пору дуже актуальними, Програмова комісія просить доповідачів по змозі приспішити опрацювання своїх доповідей-статтей і переслати їх до остаточної редакції на адресу Української Науково-Дослідної Програми: Ukrainian Research Program at the University of Illinois 1208 W. California Ave. Urbana, Ill. 61801. **В разі потреби проситься звертатись у цій справі до проф. Дмитра Штогрина на число телефону** (217)333-1340.

Група учасників конференції „Україна у Другій світовій війні" в Іллинойському університеті.

УРОЧИСТОСТІ НА ОСЕЛІ ім. ОЛЕГА ОЛЬЖИЧА в ЛІГАЙТОНІ

від 30-го СЕРПНЯ до 2-го ВЕРЕСНЯ 1985 року.

П'ЯТНИЦЯ, 30. VIII. 1985, 7:30 веч.

Пленарне засідання Центральної Управи ОДВУ

СУБОТА, 31. VIII. 1985, рано

а. Звичайний З'їзд Українського Золотого Хреста,
б. Річна Ділова Конференція ОДВУ з доповіддями голови ЦУ ОДВУ Павла ДОРОЖИНСЬКОГО, заступників голови проф. д-ра Петра СТЕРЧА й проф. д-ра Мирослава ЧАПОВСЬКОГО та організаційного референта Ярослава СТАСИКА.

СУБОТА, 31. VIII 1985, год. 5:30 по пол.

УРОЧИСТА АКАДЕМІЯ в 40-ліття смерти св. п. АВГУСТИНА ВОЛОШИНА, Президента Карпатської України,

урочисте слово виголосить Дост. Степан РОСОХА, Заст. Голови Сойму Карпатської України.

НЕДІЛЯ, 1. IX. 1985, год. 11:30 рано.

БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ І СОБОРНА ПАНАХИДА

за Президента Августина Волошина та поляглих старшин і вояків „Карпатської Січі", Буковинського Куреня, Поліської Січі-Української Повстанської Армії, Похідних Груп ОУН, Першої Дивізії УНА та інших формацій, що боролися за Волю України під час Другої світової війни.
Салют прапорів згаданих формацій.
Головну промову виголосить Голова ПУН — Микола ПЛАВ'ЮК.

НЕДІЛЯ, 1. IX. 1985, год. 2-га по пол.

З'ЇЗДОВИЙ БЕНКЕТ Українського Золотого Хреста.

Промову виголосить Голова СФУЖО д-р Марія КВІТКОВСЬКА

НЕДІЛЯ, 1. IX. 1985, год. 7:30 веч.

Конференція Українського Визвольного Фонду, на чолі з д-ром Володимиром МИХАЙЛОВИМ.

ПОНЕДІЛОК, 2. IX. 1985, год. 9:00 рано.

Спільна Ділова Конференція керівних органів ОДВУ, УЗХ, УВФ, МУН, Зарева, Фундації ім. О. Ольжича та Видавничої Спілки „Самостійна Україна".

Запрошується Членство й Українське Громадянство до участи.

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА О.Д.В.У.

КОМІТЕТ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ РУСИ-УКРАЇНИ ГАРВАРДСЬКИЙ ПРОЄКТ, ПІД ПРОКТЕКТОРАТОМ СКВУ

щиро дякуєм нижче названим особам за грошові пожертви на реалізацію Гарвардського Проєкту в тисячоліття хрищення Руси-України:

СПИСОК Ч.: 5

$10,000 — Впреосв. еп. Василь Лостен.
По $5,000 — Впреосв. митр. Максим Германюк, Ольга і Ярослав Дужі, Ярослав і Надія Пастушенко.
По $2,000 — Пріся Пікас-Витвицька, Іван Ґулич.
По $1,000 — Дмитро Бобеляк, Степан Боднарчук, проф. Володимир Винницький, д-р Омелян Дерей, Пилип і Олександра Місіонґ, Об'єднання Українців Вашинґтону, ДК., д-р Володимир Онуферко, „Самопоміч" Федеральна Кредитівка в Чікаґо, Фирст Секюріті Сейвінґс Банк в Чікаґо, д-р Богдан Целевич.
По $500 — Осип і Люба Кладко, Євген і Ксеня Луцькі, Ольга Муссаковська, Стефан і Тамара Фаберовські, Степан і Евстахія Шуган.
По $300 — Сильвестер Мартюк, Микола Савчин.
По $250 — Д-р Василь Калинович, Мирон і Марія Кузьми, Володимир Мазуркевич, Софія і Семен Михайлишин, Марія Мулькевич, д-р Михайло і Тамара Наболотні, Ольга і Зенон Тимків, Українська Церква св. Андрія у Ворм Мінерал Спрінґс, Флорида, Омелія і Михайло Цяпка.
По $200 — Василь Гнатів, Юрій і Ірена Дейчаківські, Ірена Крамарчук, Константин Медвідський, Марія Стефанишин, О. і Л. Сушків, Український Золотий Хрест, 18 Відділ ім. Олени Теліги в Рочестері, Н. Й., (замість винагороди для д-ра Йосипа Тимочка за його безінтересовно виголошену доповідь), Варвара Чубата з сином Юрієм.
По $125 — Д-р Теодор і Мирослава Залуцькі, Олена Качала.
$110 — Роман і Ева Кухта.
По $100 — Д-р Микола і Софія Барусевич, Ростислав Бойкович, Ірена і Лідія Варивода, Юлія Вертипорох, інж. Олександер і Софія Вонторські, Осип і Юстина Головацькі, Олена і Роман Горбачевські, Володимир і Маріянна Двораківські, д-р Семен й Ірена Дорощак, Василь і Юлія Захарія, Петро і Євгенія Квозко, Джеймс Д. Кулик, Микола і Ольга Курчак, Іван Лотоцький, Марія Любицька, Іван і Дарія Малюк, Микола Мартинюк, Осип Петрович, Василь і Анна Пилип'юки, Ольга і Тед Понос, Роман Ричок, Ганна Самутин, Марія і Микола Семанишини, Володимир Сенежак, Я. і М. Тесарович, УНСоюз Відділ 327 в Гемпстедт, Н. Й., Євген і Ольга Филипович, Роман і Стефа Цегельські, Володимир і Галина Шембель.
$75 — Михайло і Теодозія Депутат.
По $50 — Марія Білозор, Анастазія Двораківська, Петро і Людмила Доброноженко, Раїса Зелінська, Анна і Марія Кормило, Володимир і Марія Остапенко, Михайло Піпак з дружиною, Остап Самолюк, Ярослав Сушко, Ольга Яхно
По $25 — Д-р В. В. і М. Бунецькі, Софія ДеФранко, Нестор і Богданна Краєвські, Параскевія Кучма, Володимир і Марія Остапенко, Зенон Питляр, Павлина і Володимир Різник.
$20 — Зенон і Наталія Мягкі.

У світлу пам'ять з призначенням на реалізацію Гарвардського Проєкту в тисячоліття хрищення Руси-України пожертвували.

Інж. Андрій і Люба Маринюки — $500 в **пам'ять бл. п. Івана Микити, бл. п. проф. д-ра Зенона Храпливого, бл. п. проф. Романа Завадовича та бл. п. проф. Михайла Чорнодольського.**

Ярослава Панчук — $100 в другу річницю смерти брата **св. п. д-ра філ. Антона Слижа.**

Михайло Лозинський — $100 замість квітів на свіжу могилу матері **бл. п. Параскевії Лозинської.**

Квітка Стецюк — $100 в десяту річницю смерти чоловіка **бл. п. проф. Василя Стецюка.**

Ярослава і Володимир Зелези — $100, Юрій Кузів — $30, Марія Холєвчук, Ізабелла і Зенон Омецінські, Світляна і Орест Соробей, Галя і Роман Микити, Оля і Роман Крайчики, Марія і Ярослав Матковські, Андрій Яріш — по $25, Марія і Омелян Омецінські, Марія Крижанівська, Марта і Леся Семків, Іванна і Мирослав Мартинці, Євгенія і Володимир Кольці, Люба і Любомир Біпики — по $20, Ярослава і Юліян Кушніри, Ірена і Мирослав Тицькі, Тамара Білик, Оля Баран, Оля Дзера, Анна і Іван Олексики, Тетяна і Іван Лехновські, Стефанія і Карло Маньківські, Меланія і Роман Боднарі, Галина і Василь Остапюки, Віра і Володимир Мотики, Ольга Сімкало, Стефанія Лаба, Василь Білан, Михайло Яцків — по $10 Ростислава Стеців, Н. Н., Анастазія і Василь Матійчики, Катерина і Дмитро Миґи, Анастазія і Василь Федоряки, Анна і Іван Федунишини, Степан Павлишин, Андрій Стеців — по $5, Марія і Степан Гриценяки — $3, Ілля Касіянчук — $2 в пам'ять **бл. п. мґр Стефанії Веселої.**

Богдан і Наталія Перфецькі — $50 в пам'ять **бл. п. Стефана Бульби.**

Ярослав Цюк — $30 замість квітів на могилу **св. п. Марії Длябога.**

Дарія Стахів — $30, о. крилош. Ярослав і Олександра Шуст — $25, Осип і Ольга Пендаківські — $20 в пам'ять **бл.п. Зені Шуст.**

Теодор Кокорудз — $25 в пам'ять **бл. п. Стефана Новоженюка.**

Ганна Самутин — $25 в пам'ять **бл. п. Степана Шипилявого.**

Марія Холєвчук — $25, Марія і Степан Гриценяки — $20, Даяна Гедляк — $15, Слава і Юліян Кушніри, Меланія і Роман Боднарі, Олександра Пружняк, Михайло Яцків — по $10 в пам'ять **св. п. Параскевії Кричук.**

Збіркову акцію продовжується.

Всі чеки просимо виписувати на:

UKRAINIAN STUDIES FUND M.U.C.
(M.U.C. означає Millennium of Ukrainian Christianity)

Пожертви просимо висилати до кредитівки в Ню Йорку на адресу:

Self Reliance (NY) Federal Credit Union
108 Second Avenue
New York, N.Y. 10003

або до канцелярії Комітету на адресу:

Millennium of Rus'-Ukraine Christianity Committee
63 Fourth Avenue
New York, N.Y. 10003

За Комітет:

Д-р Степан Ворох — Голова | *Володимир Баранецький* — Фінансовий референт

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА СВІЖУ МОГИЛУ

бл. п.

о. РОДІОНА ГОЛОВАЦЬКОГО, ЧСВВ

Нашого невіджалуваного і дорогого нам приятеля складаємо 50.00 дол. (п'ятьдесять) на семинарійний фонд в Курітібі, Бразилія.

Д-р ІВАН І ОКСАНА ГАЛИЦЬКІ

В суботу, 3-го серпня 1985 року в місті Філядельфія відійшла у Вічність наша Найдорожча Мама, Бабця і Прабабця

бл. п. МАРІЯ ГАВРИХ

народжена 29-го лютого 1890 року в Передриміхах коло Львова.

Її трудолюбиве життя було повне посвяти і любови для родини і українського народу, особливо у навчанні та вихованні молодих поколінь як учителька разом з нашим покійним батьком у школі і як мама в родині.

ПОХОРОН відбувся в четвер, 8-го серпня 1985 року із катедри Непорочного Зачаття у Філядельфії на цвинтар у Факс Чейсі, Па., де спочила побіч свого улюбленого мужа.

ПРОСИМО ПРИЙНЯТИ НАШУ ЩИРУ ПОДЯКУ:

— Отець В. Паска за духовну опіку та похоронні відправи
— Д-р Роман Дикий за довголітню віддану лікарську опіку;
— Ніля Стецьків за всесторонню, повну посвяти піддержку;
— Андрій Стахнів і всі хористи та парафіяни за гарний спів під час відправ;
— Олесь Гудь за супровід у церковній Богослужбі;
— Славко Масюк за так тепле і зворушуюче прощальне слово над могилою.
— і всі Рідні, Приятелі і Друзі за участь в похоронах, вислови співчуття та пожертви на благородні цілі у пам'ять Покійної.

доньки — НАТАЛКА СТЕФАНИШИН
ГАЛЯ КУЗЬМІНСЬКА
син — ЯРОСЛАВ ГАВРИХ
внуки, правнуки і вся Родина на чужині і на Рідних землях.

ПОЖЕРТВИ У ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНОЇ ЗЛОЖИЛИ:

На Святі Літургії:

Стефанія і Юрій Бережницький, Емілія Ваповська, Олімпія Гайдучок, Ірена і Ярослав Масюк, Ірена і Ярослав Качанівський, Дмитро Молдаван, Соня Нанашко, Стефанія і Володимир Пушкар, Стефанія і Лонгин Світенко, Богдан Стефанишин — всі по 10.00 дол.

На Фонд Української Енциклопедії:

Ніля і Евген Стецьків 40.00 дол., Стефанія і Володимир Пушкар 10.00 дол.

На Патріярший Фонд:

Ніля і Евген Стецьків 30.00 дол., Стефанія і Лонгин Світенко, Ірена і Ярослав Масюк, Люба і Андрій Чорнодольський, Дмитро Молдаван, Соня Нанашко по 10.00 дол., Лідія Бульба 5.00 дол.

На Фонд Оборони Українського Імени:

Ніля і Евген Стецьків 30.00 дол., Галя і Андрій Стахнів 20.00 дол., Олена Дорога, Марія і Роман Флюнт, Стефанія і Лонгин Світенко, Ольга і Олександер Кобаса по 10.00 дол.

Дня 10-го серпня в Ню Йорку помер на 70-му році життя

О. Д-р ВАЛЬДО (РОМУАЛЬД) АНТІН РУДНИЦЬКИЙ

алюмн Богословської Академії у Львові (1937), доктор Урбаніянуму й Лятеранського та Григоріянського університетів у Римі, викладач Колеґії Св. Василія в Стемфорді (1947-8), Великої Семінарії у Монтреалі (1953-55), та Оттавського університету в Канаді (1953-55), бібліограф Колюмбійського університету в Ню Йорку (1955-1984), член Т-ва УУкраїнських Бібліотекарів Америки, член-кореспондент Української Могилянсько-Мазепинської Академії Наук — УММАН у Вільному світі, й ін.

Повідомляючи близьких і знайомих про Його смерть, прохаю помолитися за спокій душі Спочилого.

Замість квітів чи вінків, прохаю скласти пожертву на науковий фонд УММАН (1211-68 Аве., Філядельфія, Па. 19126).

В. Й. П!

В імені Родини
Ярослав Богдан Рудницький, брат,
Монтреаль, Канада

НА БУДІВЕЛЬНОМУ МАЙДАНЧИКУ, де споруджується перше в Західній Німеччині підприємство для переробленння відходів нуклеарної енергетики, відбулася восьмигодинна сидяча демонстрація протесту. В ній взяло участь 250 „захисників навколишнього середовища". Вивівши їх силою з будівельного майданчика, поліція заарештувала 20 демонстрантів.

ДВА СОВЄТСЬКІ ІНЖЕНЕРИ Марат Галімов і Олег Ємельянов сіли в човен недалеко міста Анапа в Краснодарському краю і щасливо причалили до берега в турецькому місті Самсун. М. Галімов і О. Ємельянов попросили політичного притулку, однак пресове агентство Анатолія не уточнює, в якій країні.

Допоможім...

(Закінчення зі стор. 1)

осіб, а є й з 14-ти осіб), вони не в стані.

Що ж може зарадити працьовитий український хлібороб без землі? Як утримати родину? З чого одягнути дітей? З чого дати їм освіту, до якої вони так жадібно рвуться? Чи ж може він бодай частинно оплатити, наприклад, навчання в семінаріях, до яких так прагнуть попасти сотні українських юнаків в Бразилії де українська Церква така багата на духовні покликання!

Слухаємо розповідь о. Бальцара уважно, із зворушенням. І де б не зворушитися! Адже в країні нашого поселення маємо також пекучу проблему, але протилежного характеру — брак священослужителів, бож наші юнаки тут не поспішають до семінарій.

Якщо б пощастило зібрати не тільки потрібну суму для закупу 8-ми земельних уділів, але й ще більше — продовжував отець Петро, — можна було б закупити більші земельні уділи і на них поселити наших хліборобів громадами, де вони могли б одні одним допомагати, що значно покращало б й устабілізувало б рівень їх життя. Допоможемо їм, щоб вони могли допомагати самі собі й одні одним.

Отець П. Бальцар, що є епархіяльним директором Апостольства Молитви у Прудентополісі, де він в Малій Семінарії викладає географію і історію, і є заступником директора Допомогового комітету для потребуючих, ініціятором якого і головою є єпископ Євген Кривий, обслуговує духовно 7 колоній, де зустрічається з численними потребами, безвиглядністю в житті наших людей. Зі свого записника подав кілька прикладів.

Ось родина — мають хатинку, дощ заливає всередину, нема за що поставити дах. Інша родина: четверо малолітніх дітей, господар мав землю, продав її, щоб сплатити борги за хату, грошей немає, допомагає братові на полі. Родина з сімома дітьми, вчаться лише двоє, землі не мають, в родині тяжко хворий. Родина із вісьмома дітьми, мати хвора, потребує ліків, нема за що купити. Ще інша — батько родини мав нещасливий випадок, непрацездатний, працює один син, очевидно, вчитися не може, треба допомагати родині, хати своєї не мають. Родина з п'ятьма дітьми, землю забрав банк. Вдова має дев'ятеро дітей (від 18 до двох років), землі не мають, працюють з іншими людьми в хліборобстві, заробіток нужденний....

Запитуємо отця, чи хлібороб, не маючи власної землі, може знайти працю у чужому господарстві? Отець Бальцар пояснює, що працю знайти майже неможливо, але якби й пощастило, то заробіток малий — 60 дол. на місяць (це в той час, коли, для прикладу, одне убрання чоловіче середньої якости коштує 60-80 дол., сукня на щодень жіноча — десь з 9-10 дол.). Щоб вийти з цього нужденного стану, хліборобові потрібна земля

Необхідно також для далекойдучого розв'язання цієї ситуації зцентралізувати релігійне, культурне і професійне життя бразилійських українців. Відчувається гостра потреба парафіяльної домівки, в якій були б кімнати для нічлігу, кімнати для викладів-курсів, кухня. В домівці навчалася б молодь ремеслу, що згодом допоможе знайти роботу. В домівці могли б жити інструктори, та й деякі курсанти з більш віддалених місцевостей. Там наші люди, головно старші віком, що приїжджають в неділю до церкви часом з віддалі 6-10 кілометрів і голодними повертаються домів, могли б пообідати раз на тиждень у неділю. Парафіяльна домівка була б збудована в Прудентополісі в колонії Парана, де скупчення наших поселенців дуже велике.

Отець П. Бальцар висловив в імені тих, що отримали допомогу, сердечну подяку всім — організаціям і поодиноким людям, а зокрема спасибі від них Союзові Українок Америки, ЗУАДК і українським жіночим організаціям в Канаді. Завдяки цій допомозі з 33-ох розподільних центрів отримали поміч речами і матеріяльну численні родини; в семінаріях збільшилося число юнаків, що мріяли до них вступити. Поміч отримали сиротинці, діти, немічні. І отець-місіонер вірить, що не відмовять її і тепер. Поділяємо надії о. Бальцара, бож серця американських і канадських українців раз добром налиті напівдорозі не прохолонуть. А Бразилія віддячиться отою дітворою, що хоч позбавлена безтурботного дитинства і зазнала змалечку тяжкої праці, але, підростаючи, так рветься до семінарій, інтернатів і до науки. І колись серця добродіїв наповняться радістю за те, що вони причинилися до покращання життя своїх братів і сестер у Бразилії.

Совєти...

(Закінчення зі стор. 1)

тему дії Армторгу Джеймса Фокса, що є провідником відділу ФБІ в Ню Йорку, який дав приклади принайменше вісьмох таких випадків здобуття інформацій для совєтської розвідки через торговельні контакти. Автор статті пригадує, що Армторг отримав дозвіл осісти в Ню Йорку ще в 1924 році, далеко перед тим як ЗСА нав'язали дипломатичні зносини із СССР. Це була перша база совєтського шпигунства на американській землі. Автор хотів перевести інтерв'ю з теперішнім шефом Армторгу Дімітрієм Соловихом, але цей помимо первісної згоди, опісля не відгукнувся. В Ню Йорку має також осідок недоходова комісія американсько-совєтських торговельних зв'язків, а Армторг має вже свої філії в Сієтлі і Мілвокі. Армторг допомагає американським підприємствам продавати їхні вироби в СССР, а рівночасно совєтським продавати тут горілку, амоняк і металеві вироби. На підставі інформацій ФБІ з кожним роком зростає число совєтських і східньоевропейських підприємств, зглядно їхніх філій в ЗСА, які стараються видістати усі технологічні таємниці для використання у себе. Тепер нараховують таких підприємств вже понад 20, а крім того постійно приїжджають до ЗСА представники таких фірм. Після інформацій лише в шістьох місяцях 1984 року відвідало ЗСА 1,577 таких підприємців, з яких принайменше частина виконала шпигунські завдання для СССР. Треба підкреслити, що усі вони мають право свобідно порушуватися по ЗСА, а щойно минулого місяця перейшов закон в Палаті Репрезентантів, який обмежує подорожування членів совєтської делегації в Об'єднаних Націях. Також щойно минулого місяця перейшов закон, який обмежує вивіз технологічних та інших товарів із ЗСА, і це може дасть митним урядовцям більше права контролювати вивози Армторгу.

Джефф Ґерт цитує також за Сі-Ай-Ей, що в одній з найбільших вимін шпигунами, що відбулася цього літа, коли ЗСА передало до СССР чотирьох шпигунів у заміну за 25 агентів, яких тримали у в'язниці у Польщі та Східній Німеччині, двоє з чотирьох шпигунів працювали як представники торговельних підприємств. Одним з них був П. Костадінов, який працював у болгарському торговельному представництві у ЗСА, а другим Маріян Захарскі, що працював у польській фірмі, заінкорпорованій в Іллиной. Цікаве, що хоча Захарскому доказано шпигунство, Департамент торгівлі ЗСА не мав легального права заборонити цій польській фірмі її прав.

Автор статті, звертаючи увагу всіх на цю небезпеку, яка поширюється на терені ЗСА у „невинній формі" торговельних зв'язків, підкреслює, що тут мається до діла з дуже хитрим та рафінованим противником, який використовує наївність і бажання заробітку американських підприємств.

Факт, що цю небезпеку вже добре оцінює ФБІ та інші урядові чинники, дає запоруку, що в майбутньому буде може менше таких шпигунських компромітацій, як із випадком Джана Вокера та членами його родини.

Нова...

(Закінчення зі стор. 2)

ного лірика, який віддав як підневільні поети, талант славослов'ю Ленінові та погрозам Петлюрі.

В серії прикладів згаданий Левко Боровиковський, Степан Руданський, Михайло Старицький та Микола Вороний стають перед здивованим читачем у забутій, проте немеркнучій красі. Поезія Павла Тичини, як зразок дактилічної рими звучить давнім, розумним і дуже поетичним висловом жахливої української дійсности:

А справжня муза
неомузена
Там десь на фронті в ніч
суху
Лежить запльована,
залузана
На українському шляху...

Окрім забутих, вицензурованих і недоступних молодому українському читачеві автор дарує у формі прикладів, шедеври поетів в рівній мірі непопулярних ні тут ні там, як ось Юрій Клен, нецензурований Максим Рильський, Євген Плужник, Володимир Свідзінський та багато інших.

Цікаво, що один вірш Ігоря Качуровського зацитував у статті про „гнилий захід" після свого турне Віталій Коротич в журналі „Вітчизна", пишучи про „десятки майстрів, котрі живуть на чужій землі мов екзотичні дерева", очевидно не називаючи імени автора. Цитуємо цей вірш:

Десь у порті,
в найдальшій закутині,
де фарватер давно обмілів,
мов габою, туманом
закутані
кістяки неживих
кораблів...
В час мандрівки
суворо-прекрасної
підточила залізо іржа...
Чом же нам, замість
нашої власної
нині випала доля чужа?..

У розподілі про поетичну гру звуком, автор згадує дотепні поетичні зразки гумористичних поезій, наводячи вірші Горотака, Ганни Черінь і свої власні, з яких зродилася цікава „розмова" Свирида Ломачки з Хведосієм Чічкою (Качуровський і Олександрів), що дала зразок гумору в нашій поезії. Наприклад Качуровський цитує вірш Ганни Черінь „Організуємося".

Письменники створили
Мур
у журналістів буде ЖУР
кругом луна пішла гур-гур!
вже й пацюки пищать
з конур:
З'єднаємось і ми як МУР
І назвемо ту спілку ЩУР.

На приклад нульового римового прикладу, коли здавалося, що немає рими для слів церква, морква, Качуровський підібрав риму:

До цибулі і до моркви
Й до картоплі приросли?
А чи бачили Ню Йорк ви?
Рим відвідали коли?

Закінчимо думки про необхідну працю нашого науковця, висловивши подяку за те, що він одинокий між поетами, який міг би жити на лаврах, працює так віддано для добра нашої науки, друкуючи вдодатку книжки власними коштами.

Коли можна висловити якесь застереження до цієї надзвичайно вартісної праці, то одиноке, яке насувається при читанні непотрібних цитувань в оригіналі російських поетів. Ігор Качуровський чудовий перекладач не тільки з романських поетів але й з російської мови, міг би перекласти їх (коли вони необхідні) на зрозумілу для студентів УВУ мову. Також важко погодитися з деякими захопленими висловами на адресу тих же цитованих московських поетів (Бальмонт, Лєрмонтов). Тим більше, що переклади на українську мову тих поетів Тичини, Веретенченка чи Олександрова куди досконаліші й свіжіші від оригіналів.